

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 2020

379/2020

Valtioneuvoston asetus liikenteenohjauslaitteiden käytöstä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään tieliikennelain (729/2018) 70 §:n 1 momentin nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämä asetus koskee liikenteenohjauslaitteen käyttöä tieliikennelaissa (729/2018) tarkoitetulla tiellä.

2 §

Liikenteenohjauslaitteen käyttäminen ja sijoittaminen

Sen lisäksi, mitä tieliikennelain 4 luvussa säädetään, liikenteenohjauslaitetta käytettäessä on noudatettava tämän asetuksen säännöksiä.

Liikenteenohjauslaite on mitoitettava ja sijoitettava siten, että se on tienkäyttäjälle riittävän etäältä havaittavissa ja että selvästi ilmenee, mille liikennesuunnalle se on tarkoitettu. Liikenteenohjauslaitteesta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa liikenteelle eikä kohtuutonta haittaa tien kunnossapidolle. Tarpeeton liikenteenohjauslaite on poistettava tai peitettävä.

Liikenteenohjauslaitteeseen tai sen kannattajaan ei saa kiinnittää mitään, mikä ei vastaa laitteen tarkoitusta tai mikä vaikeuttaa liikenteenohjausta.

2 luku

Liikennevalot

3 §

Liikennevalo nopeusrajoitetulla tiellä

Liikennevaloa saa käyttää, jos suurin sallittu nopeus on enintään 70 kilometriä tunnissa. Suojatiellä liikennevaloa saa käyttää, jos suurin sallittu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta liikennemerkissä käytettävään tieliikennelain liitteessä 2 olevan 7 kohdan vilkkuvaan keltaiseen valoon eikä liitteessä 2 olevan 11 kohdan ajokaistaopastimeen.

4 §

Liikennesuuntien ohjaus

Risteyksessä olevilla liikennevaloilla on niiden ollessa toiminnassa ohjattava kaikkia liikennesuuntia.

Polkupyöräopastimen tai osittaisen valo-ohjauksen kaksiaukkoisen opastimen saa osaksi aikaa jättää valo-ohjauksen ulkopuolelle, jolloin sillä näytetään vilkkuvaa keltaista valoa. Vilkkuvaa keltaista valoa ei kuitenkaan saa näyttää, jos risteävälle auto- tai raitiovaunuliikenteelle näytetään vihreää valoa.

Reunakivellä tai muulla vastaavalla rakenteella ajoradasta erotetun pihakadun, kävelykadun, tonttiliittymän, pyörätien tai muun vähäliikenteisen tulosuunnan tien saa jättää valo-ohjauksen ulkopuolelle.

Keskikorokkeella varustettu suojatie, joka sijaitsee vähintään 10 metrin etäisyydellä risteyksen lähimmästä reunasta ja jonka kohdalla on enintään kaksi ajokaistaa risteyksen suunnasta ajettaessa, voidaan kuitenkin ohjata valoin siten, että itse risteys jätetään valo-ohjaamattomaksi. Risteyksen sivusuuntien tulee tällöin olla vähäliikenteisiä ja väistämisvelvollisia.

5 §

Oikealle kääntyvän liikennesuunnan liikennevalo-ohjaus

Oikealle kääntyvän liikennesuunnan, joka on erotettu liikennevalolla ohjatusta risteyksestä korokkeella, saa jättää liikennevalo-ohjauksen ulkopuolelle. Oikealle kääntyvälle liikenteelle on tällöin liikennemerkillä osoitettava väistämisvelvollisuus, jos sille ei ole risteyksen jälkeen varattu omaa ajokaistaa.

Oikealle kääntyvää liikennesuuntaa risteävän suojatien on oltava:

1) porrastettu sen jatkeella olevien suojateiden kanssa vähintään suojatien leveyden verran; tai

2) 45 asteen kulmassa sen jatkeella olevien valo-ohjattujen suojateiden kanssa, jolloin jalankulkijan korokkeella kulkemaksi tarkoitettun matkan tulee olla vähintään kuusi metriä.

Edellä 2 momentissa säädetty ei kuitenkaan koske vain polkupyöräliikenteelle tarkoitettua liikennesuuntaa risteävää suojatietä.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, ajoradan ylityskohtaan on merkittävä pyörätien jatke, jos oikealle kääntyvää liikennesuuntaa risteää pyörätie. Oikealle kääntyvälle liikenteelle on liikennemerkillä osoitettava väistämisvelvollisuus pyörätien jatketta käyttävään liikenteeseen nähden.

6 §

Liikennevalo-ohjattua risteystä lähellä sijaitsevan suojatien ja pyörätien jatkeen liikennevalo-ohjaus

Suojatie ja pyörätien jatke, joka sijaitsee enintään 100 metriä ennen valo-ohjatun risteyksen pääopastinta, tulee varustaa liikennevaloin, jos suurin sallittu nopeus tiellä on yli 50 kilometriä tunnissa. Muu tie tulee varustaa liikennevaloin, jos suojatie tai pyörätien jatke sijaitsee enintään 60 metriä ennen liikennevalo-ohjatun risteyksen pääopastinta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske suojatietä tai pyörätien jatketta tiellä, jolla suurin sallittu nopeus on enintään 50 kilometriä tunnissa sekä joka sijaitsee valo-ohjaamattomassa risteyksessä tai jolla on enintään yksi ajokaista kumpaankin suuntaan pyöräkaistaa lukuun ottamatta. Se ei myöskään koske suojatietä tai pyörätien jatketta tiellä, jolla suurin sallittu nopeus on enintään 50 kilometriä tunnissa, vaikka samansuuntaisia ajokaistoja on enemmän kuin yksi, jos ajokaistat on erotettu korokkeella toisistaan. Suojatie ja pyörätien

jatke, joka sijaitsee enintään 30 metrin etäisyydellä valo-ohjatun risteuksen lähimmästä reunasta, on kuitenkin aina ohjattava liikennevalolla.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei myöskään koske suojatietä, sen osaa tai pyörätietä, joka risteää vain polkupyöräopastimella ohjatun tulosuunnan kanssa

7 §

Ajoneuvo-opastimessa näytettävät valot

Ajoneuvo-opastimessa on kolme päällekkäin sijoitettua valoaukkoa, joista punaisen valon aukko on ylinnä, keltaisen keskellä ja vihreän alinna. Opastimella näytetään kiinteää punaista, keltaista tai vihreää valoa. Kolmiaukkoisia opastimia voi olla useampia vierekkäin. Osittaisessa valo-ohjauksessa voidaan käyttää kaksiaukkoista opastinta, jossa ei ole vihreän valon aukkoa.

Jos valoaukkoja ei voi sijoittaa päällekkäin, ne on sijoitettava vierekkäin siten, että punaisen valon aukko on vasemmalla ja vihreän oikealla.

Muusta liikenteestä erillään ohjattavan raitiovaunuliikenteen ja linja-autoliikenteen opastimena voidaan käyttää tieliikennelain liitteessä 2 olevan 8 kohdan mukaista joukkoliikenneopastinta.

8 §

Ajoneuvo-opastimen lisäopastin

Ajoneuvo-opastimen vierellä saa olla yksi tai kaksi lisäopastinta, joissa on yksi tai kaksi valoaukkoa. Lisäopastin saa olla vain kolmiaukkoisen opastimen vieressä.

Yksiaukkoisessa lisäopastimessa on valoaukko vihreälle valolle, kaksiaukkoisessa lisäopastimessa vihreälle ja keltaiselle valolle sekä 22 §:n 2 momentin mukaisessa lisäopastimessa punaiselle ja keltaiselle valolle. Lisäopastimen valoaukko on nuolen muotoinen tieliikennelain liitteessä 2 olevan 4 kohdan mukaisesti. Lisäopastimen valoaukkojen tulee olla samalla korkeudella kuin samanväriset valoaukot viereisessä kolmiaukkoisessa opastimessa.

9 §

Pääopastin ja toisto-opastin

Valo-opaste annetaan pääopastimella ja samanaikaisesti vähintään yhdellä toisto-opastimella. Tämä ei kuitenkaan koske 8 §:ssä tarkoitettuja yksiaukkoisia lisäopastimia eikä joukkoliikenneopastimia. Toisto-opastin voidaan jättää pois ohjattaessa liikennettä polkupyöräopastimella. Lyhytaikaista tarvetta varten asetetuissa liikennevaloissa voidaan toisto-opastin jättää pois, jos tulosuunnassa on vain yksi autolle tarkoitettu ajokaista.

Jos samassa opastinryhmäkohtaisessa tulosuunnassa on kolme tai useampia autolle tarkoitettua ajokaistaa, käytetään vähintään kahta toisto-opastinta.

10 §

Pääopastimen sijoitus

Pääopastin sijoitetaan pysäytysviivan kohdalle tai ajosuunnassa enintään kymmenen metriä pysäytysviivan jälkeen, kuitenkin aina ennen suojatietä.

11 §

Toisto-opastimen sijoitus

Toisto-opastin sijoitetaan ajoneuvon kulkusuuntaan nähden vastakkaiselle puolelle kuin pääopastin tai ajoradan yläpuolelle. Yksiajokaistaisen tulosuunnan toisto-opastin voidaan kuitenkin sijoittaa samalle puolelle kuin pääopastin. Pieni toisto-opastin sijoitetaan aina pääopastimen tai samalla tien poikkilinjalla olevan toisto-opastimen pylväaseen.

Toisto-opastin sijoitetaan ensisijaisesti ennen risteystä, jollei sen havaittavuus tai sijoittaminen toisen opastimen rinnalle edellytä muuta sijoitusta. Jos tulosuunnalla ei ole pysäytysviivaa tai se on alle 2,5 metrin etäisyydellä pääopastimesta, yksi toisto-opastin tulee sijoittaa vähintään 2,5 metriä pääopastimen jälkeen, jollei tulosuunnalla ole pientä toisto-opastinta.

Pientä toisto-opastinta ei saa käyttää ainoana toisto-opastimena, kun nopeusrajoitus on yli 50 kilometriä tunnissa, eikä kaksi- tai useampiajokaistaisilla samalla opastinryhmällä ohjattavilla tulosuunnilla.

12 §

Opastimen korkeus ajoradan pinnasta

Opastimen alareunan tulee olla vähintään 2,0 metrin korkeudella ajoradan pinnasta. Pienen toisto-opastimen ja pienen polkupyöräopastimen alareunan tulee olla vähintään 1,2 metrin korkeudella ajoradan pinnasta. Pienen toisto-opastimen alareunan tulee olla enintään 1,5 metrin korkeudella ajoradan pinnasta.

13 §

Valo-opasteiden järjestys ja kesto

Valo-opasteet on annettava seuraavassa järjestyksessä: punainen, punainen ja keltainen samanaikaisesti, vihreä, keltainen, punainen.

Liikennevaloissa, jotka koskevat myös rautatien tasoristeystä, saa samanaikaisesti punaisella ja keltaisella annetusta opastimesta siirtyä suoraan punaiseen.

Polkupyöräopastimessa valo-opasteet saa antaa myös seuraavassa järjestyksessä: punainen, vilkkuva keltainen, vihreä, keltainen, punainen.

Osittaisen valo-ohjauksen kaksiaukkoisessa opastimessa valo-opasteet saa antaa seuraavassa järjestyksessä: punainen, vilkkuva keltainen, kiinteä keltainen, punainen.

Yksiaukkoisen vihreän nuolen muotoisen lisäopasteen saa sammuttaa vain vieressä olevan kolmiaukkoisen opastimen vihreän valon aikana.

Kaksiaukkoisen lisäopastimen vaihtumisjärjestys on seuraava: pimeä, vihreä, keltainen, pimeä. Kaksiaukkoisen lisäopastin saa vaihtua keltaiseksi vain vieressä olevan kolmiaukkoisen opastimen keltaisen tai punaisen valon aikana. Kaksiaukkoisen lisäopastimen vihreä nuolen muotoinen valo ei saa syttyä vieressä olevan kolmiaukkoisen opastimen keltaisen valon aikana.

Samanaikaisesti punaisella ja keltaisella valolla annetun opasteen kesto saa olla yhdestä puoleentoista sekuntiin.

Keltaisen valo-opasteen kesto on seuraava.

nopeusrajoitus (kilometriä tunnissa)	keltaisen kestoaika (sekuntia)
70	5
60	4
50 tai alle	3

Edellä 8 momentissa säädetyistä kestoista saa poiketa kääntyvien liikennesuuntien ohjauksessa. Keltaisen valo-opasteen kesto voidaan liikennetieto-ohjatusti lyhentää vähintään kahden sekunnin pituiseksi.

14 §

Liikennevalon toiminta-aika

Jos liikenne on hyvin vähäistä yöaikana, liikennevalot saa kytkeä pois päältä.

Jos valo-ohjaus on keskeytyneenä lyhyen tilapäisen syyn tai teknisen vian takia, liikennevalot on kytkettävä näyttämään vilkkuvaa keltaista valoa. Osittaisen valo-ohjauksen kaksiaukkoisen opastimen tulee tällöin olla pimeänä.

Opastimien asennuksen aikana ja, jos valo-ohjaus keskeytetään pidemmäksi kuin vuorokauden ajaksi, opastin on peitettävä tai vihreän valoaukon päälle asetettava valkoinen risti taikka opastin kytkettävä näyttämään vilkkuvaa keltaista valoa.

15 §

Jalankulkijaopastin

Suojatiellä käytetään tieliikennelain liitteessä 2 olevan 10 kohdan mukaista jalankulki- jaopastinta. Jalankulkijaopastinta voidaan käyttää myös muissa tienylytyspaikoissa.

Jalankulkijaopastimessa on kaksi päällekkäin sijoitettua valoaukkoa, joista ylempi näyttää kiinteää punaista ja alempi kiinteää tai vilkkuvaa vihreää valoa.

Valo-ohjatulla suojatiellä raitiovaunuliikenteelle ja linja-autoliikenteelle tarkoitetut kaistat ylittävällä suojatien osalla voidaan käyttää 1 momentissa tarkoitettua jalankulkijaopastinta, jossa on kaksi vierekkäistä valoaukkoa. Opastimella näytetään joko kiinteää punaista valoa samanaikaisesti molemmissa valoaukoissa tai se pidetään sammutettuna.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua jalankulkijaopastimen vihreällä valolla saadaan ohjata liikennettä samanaikaisesti risteävän suunnan jalankulkijaopastimella ohjatun liikenteen kanssa. Jos ajoneuvo-opastimet on sammutettu tai niillä näytetään vilkkuvaa keltaista valoa, jalankulkijaopastimien on oltava sammutettuina.

16 §

Jalankulkijaopastimen sijoitus

Tieliikennelain liitteessä 2 olevassa 10 kohdassa säädetty jalankulkijaopastin sijoitetaan kulkusuunnassa suojatien tai välittömästi opastimen tarkoittaman tien osan taakse, ja sen tulee näkyä koko suojatielle tai opastimen tarkoittamalle tien osalle.

Jos tien ylitys on järjestetty useassa osassa, eri osia koskevat 1 momentissa tarkoitetut jalankulkijaopastimet sijoitetaan peräkkäin samalle puolelle suojatietä.

17 §

Raitiotien ylityskohdan valo-ohjaus

Jos liikennevaloilla ohjatun suojatien jatkeena on raitiotien ylityskohta, liikennettä on myös siinä ohjattava liikennevaloin.

18 §

Liikennevalot rautatien tasoristeyksessä

Tieliikenteen ohjaamiseen rautatien tasoristeyksessä on käytettävä liikennevalo-opastinta, jossa on yläpuolella yksi tai kaksi pyöreää valoaukkoa vilkkuvaa punaista valoa ja alapuolella yksi pyöreä valoaukko vilkkuvaa valkoista valoa varten. Tasoristeyksessä saa

käyttää myös yksiaukkoista opastinta, jolla voidaan näyttää punaista ja valkoista valoa. Opastimilla on aina näytettävä joko punaista tai valkoista valoa. Jos valoaukkoja punaista valoa varten on kaksi, niiden tulee olla vierekkäin samalla korkeudella ja valojen vilkkua vuorotellen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja liikennevaloja voidaan käyttää myös raitiotien tasoristeyksessä.

Vilkkuvaa valkoista valoa ei saa käyttää muissa kuin 1 momentissa sekä tieliikennelain liitteessä 2 olevassa 8 kohdassa tarkoitetuissa liikennevaloissa.

19 §

Liikennevalot lauttapaikalla, nostosillalla, kääntösillalla ja paloaseman kohdalla

Liikenteen ohjaamiseen lauttapaikalla, nostosillalla, kääntösillalla ja paloaseman kohdalla saa käyttää liikennevalo-opastinta, jossa on yläpuolella yksi tai kaksi pyöreää valoaukkoa vilkkuvaa punaista valoa ja alapuolella yksi pyöreä valoaukko vilkkuvaa ja kiinteää keltaista valoa varten. Jos valoaukkoja punaista valoa varten on kaksi, niiden tulee olla vierekkäin samalla korkeudella ja valojen vilkkua vuorotellen.

Valo-opasteet on annettava seuraavassa järjestyksessä: vilkkuva keltainen, kiinteä keltainen, vilkkuva punainen, vilkkuva keltainen. Kun tarvetta ohjaukseen ei ole, opastimet on sammutettava.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua liikennevalo-opastinta voidaan käyttää myös raitiovaunuliikennettä ja linja-autoliikennettä risteävän liikenteen ohjaamiseen. Valo-opasteet on annettava tällöin seuraavassa järjestyksessä: vilkkuva keltainen, kiinteä keltainen, kiinteä punainen, vilkkuva keltainen. Kun tarvetta ohjaukseen ei ole, opastimet pidetään sammutettuina.

20 §

Liikennevalo-opastimen sijoitus

Edellä 18 ja 19 §:ssä tarkoitettu opastin on sijoitettava ajoradan oikealle puolelle. Jos kulkusuunnassa on kaksi tai useampia ajokaistoja tai jos siihen muutoin on syytä, toinen opastin sijoitetaan ajoradan yläpuolelle, keskikorokkeelle tai ajoradan vasemmalle puolelle. Jos opastimia on useita, ne on sijoitettava ensisijaisesti samalle tien poikkilinjalle.

21 §

Vilkkuvan punaisen valon käyttö

Vilkkuvaa punaista valoa ei saa käyttää muissa kuin 18 §:ssä ja 19 §:ssä säädetyissä liikennevaloissa. Tien tai sen osan sulkevan puomin saa kuitenkin liikennevalon yhteydessä varustaa vilkkuvin punaisin valoin, jotka ovat toiminnassa, kun puomi laskee, on alhaalla tai nousee.

22 §

Rautatien ja raitiotien tasoristeys liikennevaloin ohjatussa tienristeyksessä

Jos rautatien tai raitiotien tasoristeys sijaitsee liikennevaloin ohjatussa tienristeyksessä tai sen välittömässä läheisyydessä, tien risteuksen liikennevaloilla saa ohjata myös tasoristeystä. Rautatien tasoristeyskässä tällaisia opastimia ei saa kytkeä pimeiksi tai näyttämään vilkkuvaa keltaista valoa paitsi, milloin junaliikenne on vähäistä ja rautatien kunnossapitäjä on järjestänyt tieliikenteen tarpeellisen varoittamisen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu risteyskässä voidaan käyttää kaksiaukkoista lisäopastinta, jonka vaihtumisjärjestys on seuraava: pimeä, keltainen, punainen, punainen ja

keltainen samanaikaisesti, pimeä. Näiden opastimien tulee olla sammutettuina silloin, kun risteyksessä ei ole raideliikennettä.

23 §

Liikennevalot suljetulla tai vaihtuvasuuntaisella ajokaistalla

Tieliikennelain liitteessä 2 kohdan olevan 11 kohdan mukaisia opastimia on käytettävä ajoneuvoliikenteen ohjaamiseen tiellä, jolla yhtä tai useampaa ajokaistaa voidaan käyttää vuoroin kummankin suuntaiseen liikenteeseen tai jolla jokin ajokaista voidaan sulkea liikenteeltä. Opastimessa saa näyttää kiinteää punaista valoa, vilkkuvaa keltaista valoa ja kiinteää vihreää valoa.

Opastimet on sijoitettava ajokaistojen yläpuolelle:

- 1) vaihtuvasuuntaisen tai suljettavan ajokaistan alkamiskohtaan;
- 2) ennen ajokaistan alkamiskohtaa; taikka
- 3) ajokaistan varrelle olosuhteiden edellyttämin välimatkoin.

24 §

Liikennevalot risteävää liikennettä ohjaamattomassa paikassa ja risteävän liikenteen puuttuessa

Paikassa, jossa ei ole risteävää liikennettä tai sitä ei ohjata, saa käyttää liikenteen pysäyttämiseen 7 §:ssä säädettyjä ajoneuvo-opastimia taikka kaksiaukkoisia opastimia, joissa on yläpuolella yksi valo-aukko kiinteää punaista ja alapuolella yksi valoaukko kiinteää tai vilkkuvaa keltaista valoa varten. Kaksiaukkoisen opastimen valo-opasteet on annettava seuraavassa järjestyksessä: vilkkuva keltainen, kiinteä keltainen, kiinteä punainen, vilkkuva keltainen. Jos tarvetta ohjaukselle ei ole, opastimet on sammutettava.

Opastimen sijoittamiseen sovelletaan, mitä pääopastimen sijoittamisesta 10 §:ssä ja tieliikennelain 74 §:ssä säädetään.

25 §

Liikennevalot tulliasemalla, pysäköintilaitoksessa ja vastaavassa paikassa

Liikenteen ohjaamiseen tulliasemalla, pysäköintilaitoksessa ja vastaavassa paikassa, jossa liikenteen nopeus on alhainen, saa käyttää pyöreitä kaksiaukkoisia opastimia, joissa punaisen valon aukko on vihreän yläpuolella. Jos pysäytyskohdassa on risteävää liikennettä tai jos pysäytettävien ajoneuvojen nopeus ei ole alhainen, on kuitenkin käytettävä kolmiaukkoisia opastimia. Toisto-opastin voidaan jättää pois, jos siitä ei aiheudu vaaraa.

Opastimen sijoittamiseen sovelletaan, mitä pääopastimen sijoittamisesta 10 §:ssä ja tieliikennelain 74 §:ssä säädetään.

26 §

Kääntyvän liikenteen ohjaaminen vihreällä nuolen muotoisella opasteella

Jos vihreällä nuolen muotoisella opasteella ohjataan kääntyvää liikennettä, risteävälle ajoneuvo-, jalankulku- tai raitiovaunuliikenteelle ei saa samanaikaisesti näyttää vihreää valoa eikä muuta ajon sallivaa opastetta. Oikealle kääntyvää liikennettä voidaan kuitenkin ohjata nuolen muotoisella opasteella samanaikaisesti vastakkaisesta suunnasta vasemmalle kääntyvän risteävän liikenteen kanssa, jos kyseistä vasemmalle kääntyvää liikennettä ohjataan pyöreällä valo-opasteella.

27 §

Vihreän valo-opasteen syttyminen

Tulosuunnan vihreä valo-opaste tai muu ajon salliva opaste ei saa syttyä sen jälkeen, kun siihen nähden väistämismääräykselle tulosuunnalle on syttynyt vihreä opaste. Liikennetilanteen mukaan toimivassa valo-ohjauksessa saa menetellä toisin, jos väistämismääräyksiä ei kyseisellä hetkellä ole.

28 §

Liikennevalolaitteiden tekninen kunnossapito ja valvonta

Punaisten liikennevalo-opastimien toiminta on järjestettävä siten, että jalankulkijaopastimen, pääopastimen, ainoan toisto-opastimen tai useamman kuin yhden toisto-opastimen punaisen lampun rikkoutuminen kytkee ajoneuvoliikennettä ohjaavat liikennevalot näyttämään vilkkuvaa keltaista valoa.

3 luku

Liikennemerkkit

29 §

Liikennemerkissä käytettävät kielet

Liikennemerkissä käytettävä teksti on yksikielisessä kunnassa yksikielinen kunnan kielen mukaan ja kaksikielisessä kunnassa kaksikielinen, kunnan enemmistön kieli ylempänä. Yksikielisessä kunnassa sijaitsevalla valta- ja kantatiellä sekä moottori- ja moottoriliikennetiellä olevassa opastusmerkissä käytetään kuitenkin kaksikielistä opastusta seuraavissa tapauksissa:

1) yksikielisessä ruotsinkielisessä kunnassa tien suuntaa ja erkanevaa suuntaa osoittavat opastusmerkit, jos viitoitettava kohde on yksikielisessä suomenkielisessä kunnassa tai kaksikielisessä kunnassa, jossa suomi on enemmistön kielenä;

2) yksikielisessä suomenkielisessä kunnassa tien suuntaa ja erkanevaa suuntaa osoittavat opastusmerkit, jos viitoitettava kohde on yksikielisessä ruotsinkielisessä kunnassa tai kaksikielisessä kunnassa, jossa ruotsi on enemmistön kielenä.

Saamelaisten kotiseutualueella olevassa liikennemerkissä käytetään suomen kielen lisäksi saamen kieltä.

Liikennemerkissä voidaan käyttää suomen ja ruotsin kielen lisäksi muutakin kieltä.

30 §

Liikennemerkkin sijoitus

Jos jäljempänä ei toisin säädetä, alimman liikennemerkkin alareunan korkeuden tulee olla 1,5–3,2 metriä ajoradan pinnasta, jalkakäytävällä ja pyörätiellä kuitenkin 2,2–3,2 metriä näiden pinnasta mitattuna. Ajoradan yläpuolelle liikennemerkkin saa sijoittaa mainittua korkeammalle.

Jos jäljempänä ei toisin säädetä, saa liikennemerkkin lähimmän reunan etäisyys ajoradan reunasta olla enintään 4 metriä tai pientareen ulkoreunasta 1,5 metriä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske opastusmerkkejä ja merkkeihin I1–I4 kiinnitetyjä liikennemerkkejä.

31 §

Varoitusmerkin sijoitus

Jos jäljempänä ei toisin säädetä, varoitusmerkki sijoitetaan vähintään 150 metriä ja enintään 250 metriä ennen vaarapaikkaa. Moottori- ja moottoriliikennetiellä merkki sijoitetaan kuitenkin enintään 500 metriä ennen vaarapaikkaa. Jos merkki sijoitetaan edellä säädettyä kauemmas, merkin yhteydessä on käytettävä tieliikennelain liitteen 3.8 lisäkilpeä H4. Jos vaara koskee tienosaa, merkin yhteydessä on käytettävä liitteen 3.8 lisäkilpeä H3.

Varoitusmerkin saa sijoittaa lähemmäksi kuin 150 metriä ennen vaarapaikkaa, jos nopeusrajoitus on enintään 60 kilometriä tunnissa tai jos ajoneuvon nopeus muusta syystä on riittävän alhainen vaarallista tienkohtaa lähestyttäessä. Sijoittamisessa on otettava huomioon, että ajoneuvon kuljettajalle jää riittävästi aikaa toimia merkissä edellytetyllä tavalla.

Tilapäisen varoitusmerkin alareunan korkeus tienpinnasta saa olla alempi kuin 1,5 metriä.

32 §

Varoitusmerkin käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.1 säädettyä varoitusmerkkiä käytetään seuraavasti:

A1 Mutka.

Merkkiä käytetään osoittamaan mutkaa, joka on vaarallinen pienen kaarresäteen, rajoitetun näkemän tai muun vastaavan syyn vuoksi.

A2 Mutkia.

Jos mutkia on enemmän kuin kaksi, mutkaisen tienosan pituus osoitetaan lisäkilvellä H3. Jos mutkien välillä on suora tienosa siten, että lisätystä ajonopeudesta voi aiheutua vaaraa, mutkaiset tienosat osoitetaan erikseen.

A4 Kapeneva tie.

Tienkohdan vapaa leveys voidaan merkin yhteydessä osoittaa lisäkilvellä H6. Jos samaan suuntaan on useampia ajokaistoja, joista jokin päättyy, käytetään merkkiä F8.

A8 Liikeneruuhka.

Merkkiä käytetään vain vaihtuvana.

A9 Epätasainen tie.

Jos tiellä on useita peräkkäisiä epätasaisia tienkohtia, epätasaisen tienosan pituus osoitetaan lisäkilvellä H3. Jos epätasaisien tienkohtien väli on niin pitkä, että lisätystä ajonopeudesta voi aiheutua vaaraa, epätasaiset tienkohdat osoitetaan erikseen.

A10 Töyssyjä.

Merkkiä ei tarvitse toistaa, jos tiellä on useita peräkkäisiä töyssyjä, korotettuja suojateitä tai muita vastaavia rakenteita. Tienosan pituus voidaan osoittaa lisäkilvellä H3.

A11 Tietyö.

Merkkiä käytetään, jos tiellä tai sen läheisyydessä tehdään työtä, josta saattaa aiheutua vaaraa liikenteelle tai jonka tekijöitä liikenne voi vaarantaa. Merkkiä ei tarvitse käyttää lyhytaikaisissa ja liikkuvissa töissä, jos tienkohdassa on hyvät näkemät ja työssä käytetään ajoneuvoja tai työkoneita, joiden kiertävää tai vilkkuvaa ruskeankeltaista valoa näyttävillä varoituslaitteilla varoitetaan liikennettä. Merkin vaikutusalueella ei yleensä käytetä merkkejä A4, A9, A12, A14 ja A30.

A13 Liukas ajorata.

Merkkiä käytetään, kun tiellä on liukastavia aineita, esimerkiksi öljyä tai savea, tai kun tien pinta on liukas päällysteen uusimisen vuoksi. Merkkiä voidaan käyttää myös tienkohdissa, joissa saattaa esiintyä muusta syystä yllättäen liukkaita. Jos yllättävää liukkaita

esiintyy ajoittain, osoitetaan liukkauden syy tekstillisellä lisäkilvellä H24, esimerkiksi "Silta ajoittain jäinen".

A15 Suojatien ennakkovaroitus.

Merkkiä käytetään, jos suojatie ei muuten ole riittävän ajoissa kuljettajan havaittavissa. Merkkiä voidaan käyttää myös tiellä, jolla suojateita on vain poikkeuksellisesti tai suojatie on ensimmäinen lähestyttäessä tieosuutta tai aluetta, jolla on useita suojateita.

A16 Jalankulkijoita.

Merkkiä voidaan käyttää varoittamaan jalankulkijalle tarkoitettua tien ylityspaikasta tai muusta tienkohdasta, jota ei ole merkitty suojatieksi.

A21 Tienristeys.

Merkkiä käytetään, jos risteystä lähestyttäessä voi syntyä epäselvyyttä väistämismuutoksen tai risteys ei ole rajoitettujen näkemien tai muun syyn vuoksi riittävän etäältä havaittavissa.

A22 Sivutien risteys.

Merkkiä käytetään vain, jos risteystä lähestyttäessä voi syntyä epäselvyyttä väistämismuutoksen tai risteys ei ole rajoitettujen näkemien tai muun syyn vuoksi riittävän etäältä havaittavissa eikä riittävän hyvin muilla liikennemerkeillä osoitettu. Merkillä B1 etuajo-oikeutetuksi osoitetulla tiellä merkkiä käytetään vain poikkeuksellisesti.

A23 Liikennevalot.

Merkkiä käytetään, jos liikennevalot eivät ole muuten riittävän etäältä havaittavissa. Merkkiä voidaan käyttää myös tiellä, jolla liikennevaloja on vain poikkeuksellisesti tai liikennevalot ovat ensimmäiset lähestyttäessä tieosuutta tai aluetta, jolla on useita liikennevaloja. Merkillä voidaan varoittaa myös tilapäisistä liikennevaloista.

A24 Liikenneympyrä.

Merkkiä käytetään, jos liikenneympyrä ei ole riittävän etäältä havaittavissa. Merkkiä ei käytetä, jos liikenneympyrä osoitetaan suunnistustaululla.

A25 Raitiovaunu.

Merkkiä käytetään, kun raitiokiskot risteävät muuta liikennettä poikkeuksellisesti tai kun raitiokiskot johtavat yllättäen ajoneuvoliikenteen käyttämälle ajokaistalle. Merkkiä voidaan käyttää myös raitiotien tasoristeyksessä.

A26 Rautatien tasoristeys ilman puomeja.

Merkkiä käytetään kaikissa tien ja rautatien tasoristeyksissä, joissa ei ole puomeja. Merkkiä ei kuitenkaan käytetä tasoristeyksessä, jossa ei ole junaliikennettä.

A27 Rautatien tasoristeys, jossa on puomit.

Merkkiä käytetään kaikissa tien ja rautatien tasoristeyksissä, joissa on koko- tai puoli-puomit.

A28 Rautatien tasoristeyksen lähestymismerkit.

Merkit sijoitetaan siten, että merkin punaiset poikkijuovat ovat tielle päin kaltevia ja alareunan korkeus on enintään yksi metri ajoradan pinnasta. Merkki A28.1 sijoitetaan merkin A26 tai A27 alle samaan pylvääseen, merkki A28.2 noin 2/3 etäisyydelle ja merkki A28.3 noin 1/3 etäisyydelle tasoristeyksestä.

A29 Tasoristeys.

Merkki sijoitetaan yleensä 5–7 metrin etäisyydelle lähimmästä kiskosta siten, että sen alareunan korkeus ajoradan pinnasta on 2,4–3,0 metriä.

33 §

Etuajo-oikeus- ja väistämismerkin käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.2 säädettyä etuajo-oikeus- ja väistämismerkkiä käytetään seuraavasti:

B1 Etuajo-oikeutettu tie.

Merkkiä käytetään osoittamaan tietä, joka on yhtäjaksoisesti etuajo-oikeutettu. Tällöin risteävällä tiellä tulee olla joko merkki B5 tai B6, jollei risteävältä tieltä tulevalla ole tieliikennelain 24 §:n 3 tai 4 momentin mukaista väistämisvelvollisuutta. Risteävällä tiellä ei tarvitse käyttää merkkiä B5 tai B6, jos risteävän tien liittymiskaista jatkuu etuajo-oikeutetun tien suuntaan omana kaistanaan. Merkkiä ei käytetä moottoritiellä eikä moottoriliikennetiellä. Merkkiä ei käytetä myöskään tiellä, jossa on merkillä B7 osoitettu pyörätien jatke.

Merkki sijoitetaan etuajo-oikeutetun tien alkuun ja toistetaan yleensä tärkeimpien teiden risteysten jälkeen. Merkki voidaan sijoittaa etuajo-oikeutetulla tiellä myös ennen risteystä, mikäli etuajo-oikeussuhteet on järjestetty poikkeuksellisesti. Tällöin merkin yhteydessä käytetään lisäkilpeä H22. Kääntyvää etuajo-oikeutettua suuntaa ei kuitenkaan saa osoittaa liikennemerkkein silloin kun pyörätie risteää kääntyvää etuajo-oikeutettua suuntaa samassa tasossa.

B2 Etuajo-oikeuden päättymisen.

Merkillä voidaan päättää merkillä B1 osoitettu etuajo-oikeus. Etuajo-oikeus päätetään risteykseen, jossa tieliikennelain 24 §:n 1 momentin mukaisesti on väistettävä oikealta lähestyvää ajoneuvoa. Etuajo-oikeutta ei tarvitse päättää risteyksessä, jossa etuajo-oikeutettu suunta muuttuu merkillä B5 tai B6 osoitetuksi väistämisvelvolliseksi suunnaksi. Merkkiä ei käytetä moottoritiellä eikä moottoriliikennetiellä.

B4 Väistämisvelvollisuus kohdattaessa.

Merkkiä käytetään vain, jos kapean tienkohdan päiden välillä on esteetön näköyhteys eikä liikennettä ole ohjattu liikennevaloilla tai käsiohjauksella.

Merkki sijoitetaan näkyvälle paikalle välittömästi ennen kapeaa tienkohtaa tai etäisyydelle, josta kapea tienkohta on selvästi havaittavissa ja vastaan tuleva ajoneuvo mahtuu hyvin sivuuttamaan odottamaan pysähtyneen ajoneuvon. Merkkiä voidaan käyttää ennakkomerkinä varustettuna lisäkilvellä H4.

B5 Väistämisvelvollisuus risteyksessä.

Merkkiä käytetään etuajo-oikeutettuja teitä risteävillä teillä sekä muulloin, kun liikennemerkillä on tarpeen osoittaa väistämisvelvollisuus risteyksessä. Merkkiä ei tarvitse käyttää, jos liittymiskaista jatkuu etuajo-oikeutetun tien suuntaan omana kaistanaan. Merkkiä käytetään tieliikennelain 24 §:n 3 ja 4 momentin mukaisissa tilanteissa, milloin väistämisvelvollisuudesta voi muuten syntyä epäselvyyttä.

Merkki sijoitetaan mahdollisimman lähelle risteystä. Merkkiä ei saa sijoittaa 30 metriä kauemmas risteävän tien ajoradan lähimmästä reunasta. Jos tulosuunnassa on kaksi tai useampia ajokaistoja, sijoitetaan ajoradan tai sen osan oikealle puolelle sijoitetun merkin lisäksi samanlainen merkki ajoradalla olevalle korokkeelle, ajoradan vasemmalle puolelle tai ajoradan yläpuolelle.

B6 Pakollinen pysäyttäminen.

Merkkiä käytetään merkin B5 asemasta risteyksessä, jossa ajoneuvo liikenteen turvallisuuden vuoksi on aina pysäytettävä. Merkkiä voidaan käyttää myös tasoristeyksessä, jossa ei ole puomia eikä liikennevalo-ohjausta. Tällöin merkki sijoitetaan näkemät ja tieolosuhteet huomioon ottaen mahdollisimman edulliseen kohtaan. Muuten noudatetaan, mitä merkin B5 sijoittamisesta säädetään. Merkin yhteydessä käytetään tiemerkin L1, milloin se teknisesti on mahdollista.

B7 Väistämisvelvollisuus pyöräilijän tienylityspaikassa.

Merkin kanssa käytetään aina tiemerkin L4. Merkkiä ei käytetä yhdessä merkkien B5 tai B6 kanssa. Merkin sijoittamisessa noudatetaan, mitä merkin E1 sijoittamisesta säädetään.

Kielto- ja rajoitusmerkin käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.3 säädettyä kielto- ja rajoitusmerkkiä käytetään seuraavasti: Kieltoa tai rajoitusta osoittavaa merkkiä ei käytetä, jos tieliikennelain säännökset muutenkin edellyttävät vastaavan kiellon tai rajoituksen noudattamista.

Merkkejä C1–C16, C18–C27 ja C45–C48 voidaan käyttää ennakkomerkkeinä varustettuna lisäkilvellä H4.

C1 Ajoneuvolla ajo kielletty.

Pimeän aikana tai näkyvyyden ollessa rajoittunut erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan pysäytysmerkinä on käytettävä sisältä valaistua tai muuhun valaistustekniikkaan perustuvaa merkkiä C1.

C17 Kielletty ajosuunta.

Merkki voidaan näkyvyyden lisäämiseksi sivusuunnassa tehdä lieriömäiseksi. Merkin yhteydessä ei käytetä muuta lisäkilpeä kuin H12.10 varustettuna tekstillä ”Ei koske”.

C18 Vasemmalle kääntyminen kielletty. C19 Oikealle kääntyminen kielletty.

Merkkiä ei yleensä käytetä yhdessä merkin D1 kanssa.

C21 Ajoneuvon suurin sallittu leveys.

Suurin luku, joka merkissä saa esiintyä, on 4,0 metriä.

C22 Ajoneuvon suurin sallittu korkeus.

Rajoituksen suuruutta määrittäessä pyöristetään tienkohdan vapaa alikulkukorkeus alaspäin lähimpään 0,1 metriin ja tästä vähennetään 0,1 metriä. Erityisistä syistä voidaan käyttää myös suurempaa turvallisuusvaraa. Suurin luku, joka merkissä saa esiintyä, on 4,4 metriä.

C32 Nopeusrajoitus.

Merkin yhteydessä ei käytetä muita lisäkilpiä kuin H24 ”Yleisrajoitus” tai ”Alue”.

Siirtyminen tieliikennelain 9 §:n mukaisen yleisen nopeusrajoituksen alueelle muualla kuin taajaman rajalla osoitetaan merkillä C32 ja lisäkilvellä H24 ”Yleisrajoitus”, jos samalla tiellä on ennen kyseistä tienkohtaa voimassa yleisrajoitusta korkeampi, merkillä C32 osoitettu nopeusrajoitus. Siirtyminen merkillä C34 osoitetulle nopeusrajoitusalueelle muualla kuin alueen rajalla osoitetaan merkillä C32 ja lisäkilvellä H24 ”Alue”.

C33 Nopeusrajoitus päättyy.

Merkkiä saa käyttää vain, jos merkin jälkeen suurin sallittu nopeus on korkeampi kuin ennen merkkiä.

C34 Nopeusrajoitusalue. C35 Nopeusrajoitusalue päättyy.

Merkin yhteydessä ei käytetä lisäkilpiä.

C37 Pysäyttäminen kielletty.

Vaikutusalueen päättyminen risteysvälillä on osoitettava lisäkilvellä H11 varustetulla merkillä silloin, kun vaikutusalue ei pääty tieliikennelain liitteessä 3.3. säädetyn merkin C37 selityksessä mainittuihin merkkeihin. Päätymistä ei kuitenkaan tarvitse mainitulla tavalla osoittaa, mikäli vaikutusalueen pituus on enintään 30 metriä. Tällöin vaikutusalueen pituus tulee osoittaa lisäkilvellä H3.

C38 Pysäköinti kielletty.

Vaikutusalueen päättyminen risteysvälillä on osoitettava lisäkilvellä H11 varustetulla merkillä silloin, kun vaikutusalue ei pääty tieliikennelain liitteessä 3.3. säädetyn merkin C37 selityksessä mainittuihin merkkeihin. Päätymistä ei kuitenkaan tarvitse mainitulla tavalla osoittaa, mikäli vaikutusalueen pituus on enintään 30 metriä. Tällöin vaikutusalueen pituus tulee osoittaa lisäkilvellä H3. Merkkiä ei käytetä merkin C39 vaikutusalueella.

C45 Pakollinen pysäyttäminen tullitarkastusta varten.

Merkin keskustassa olevan juovan yläpuolella on merkintä ”TULLI” ja alapuolella sama sana sen maan kielellä, jonka rajalla tulliasema sijaitsee tai jonka lähellä tullitarkastus tehdään.

C46 Pakollinen pysäyttäminen tarkastusta varten.

Tehdas-, varuskunta- tai muulla vastaavalla alueella merkissä voidaan käyttää esimerkiksi tekstiä "PORTTI". Kaksikielisessä kunnassa olevassa merkissä teksti on aina kaksikielinen kunnan kielisuhteiden mukaisessa järjestyksessä. Yksikielisessä kunnassa merkin keskustassa olevan juovan yläpuolella käytetään merkintää "STOP".

35 §

Määräysmerkin käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.4. säädettyä määräysmerkkiä käytetään seuraavasti:

D1 Pakollinen ajosuunta.

Kun ryhmittymisen tulee tapahtua tieliikennelain yleisistä säännöksistä poikkeavalla tavalla eikä ryhmittymistä ole osoitettu ajokaistanuolin, merkkejä on käytettävä ajokaistakohtaisina ajokaistan yläpuolelle sijoitettuina. Käytettäessä merkkiä ajokaistakohtaisesti merkin määräys voidaan lisäkilvellä rajoittaa koskemaan vain tiettyä ajoneuvoryhmää.

D2 Pakollinen kiertosuunta.

Samaan pylvääseen sijoitettuna merkkiä käytetään merkin B5 tai B6 alapuolella.

D3 Liikenteenjakaja.

Merkki sijoitetaan liikennekorokkeelle tai muuhun esteeseen siten, että merkin alareuna on vähintään 0,4 metrin korkeudella tien pinnasta. Suojatien kohdalla merkin alareunan on oltava vähintään 1,8 metrin korkeudella tien pinnasta. Jos samaan pylvääseen tulee useampia merkkejä, merkki D3 sijoitetaan alimmaiseksi. Merkkiä ei saa käyttää, jos ajokaistalla, jolle liikenne sillä ohjataan, voi olla vastaan tulevaa liikennettä.

D4 Jalkakäytävä.

Merkillä osoitetaan erillinen jalkakäytävä. Merkkiä käytetään myös ajoradasta korotetuin reunakivin erotetulla jalkakäytävällä, kun merkillä D5–D7 osoitettu pyörätie tai jalkakäytävä muuttuu jalkakäytäväksi. Muuten merkkiä voidaan käyttää selventämään tien käyttötarkoitusta.

36 §

Sääntömerkin käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.5. säädettyä sääntömerkkiä käytetään seuraavasti:

E1 Suojatie.

Merkkiä käytetään joko yhdessä suojatien tiemerkin L3 kanssa tai yksin. Merkkiä käytetään aina, jos suojatien yhteydessä on merkillä B7 osoitettu pyöräilijän tienylityspaikka. Samassa pylväässä merkki E1 sijoitetaan merkin B7 yläpuolelle. Milloin tien nopeusrajoitus on yli 50 kilometriä tunnissa, suojatie tulee varustaa liikennevaloin. Jos suojatie osoitetaan sekä tiemerkin L3 että liikennemerkein, ainakin yksi merkki sijoitetaan suojatiemerkin L3 kohdalle tai enintään 2,0 metriä ennen suojatien tai sen yhteydessä olevan pyörätien jatkeen tiemerkin L4 etureunaa. Ajoradan ulkopuolelle sijoitetun merkin lähimmän reunan etäisyys ajoradan reunasta saa olla enintään 2,0 metriä. Mikäli näkemät ovat suojatien kohdalla erittäin hyvät, merkki voidaan poikkeuksellisesti sijoittaa sivusuunnassa kauemmaksi, kuitenkin enintään 4,0 metrin etäisyydelle ajoradan reunasta. Mikäli tulosuunnassa on kaksi tai useampia ajokaistoja, merkki on sijoitettava tulosuunnan tai ajoradan molemmille puolille tai ajoradan yläpuolelle. Merkin tulee näkyä tien kumpaankin suuntaan. Myös merkin peilikuvaa voidaan käyttää.

E2 Pysäköintipaikka. E3 Liityntäpysäköintipaikka.

Merkki voidaan pysäköintialueella sijoittaa lisäkilvellä H9.1 tai H10 varustettuna merkittyjen pysäköintipaikkojen taakse.

E5 Kohtaamispaikka.

Merkin tulee näkyä tien kumpaankin suuntaan.

E6 Linja-autopysäkki. E7 Raitiovaunupysäkki.

Merkki sijoitetaan pysäkin kohdalle korokkeelle tai tien reunaan. Merkki voidaan sijoittaa myös pysäkillä olevan katoksen päälle. Merkin tulee näkyä tien kumpaankin suuntaan.

E8 Taksiasema.

Merkin tulee näkyä tien kumpaankin suuntaan.

E10. Linja-autokaista päättyy.

Merkkiä käytetään, kun linja-autokaista päättyy muualla kuin risteyksessä.

E12. Raitiovaunukaista päättyy.

Merkkiä käytetään, kun raitiovaunukaista päättyy muualla kuin risteyksessä.

Merkki E13 Pyöräkaista.

Merkkiä käytetään yhdessä tiemerkin kanssa. Pyöräkaista voidaan osoittaa myös yksinomaan tiemerkin.

Merkki E14 Yksisuuntainen tie.

Yksisuuntainen tie osoitetaan merkillä E14.1 tai E14.2 taikka molemmilla merkeillä. Merkin yhteydessä ei käytetä muuta lisäkilpeä kuin H12.10 varustettuna tekstillä ”Ei koske”.

E15 Moottoritie. E16 Moottoritie päättyy.

Merkkiä saa käyttää vain tiellä, joka on liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisesti tiesuunnitelmassa määrätty moottoritieksi.

E17 Moottoriliikennetie. E18 Moottoriliikennetie päättyy.

Merkkiä saa käyttää vain tiellä, joka on liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisesti tiesuunnitelmassa määrätty moottoriliikennetieksi.

E19 Tunneli.

Merkkiä käytetään, kun tunnelin pituus on yli 500 metriä. Merkillä voidaan osoittaa myös lyhyempi tunneli. Tunnelin pituus ilmoitetaan lisäkilvellä H3. Merkki toistetaan yli kolmen kilometrin mittaisessa tunnelissa yhden kilometrin välein, jolloin lisäkilvessä H3 ilmoitetaan jäljellä olevan osuuden pituus. Lisäkilvellä voidaan ilmoittaa myös tunnelin nimi.

E21 Hätäpysäyttämisaika.

Merkkiä käytetään yleensä tunnelissa. Jos pysäyttämisaikan varusteisiin kuuluu hätäpuhelin tai sammutin taikka molemmat, se osoitetaan lisäkilvellä H26. Lisäkilven H4 kanssa merkkiä voidaan käyttää ennakkomerkkinä.

E22 Taajama.

Merkki asetetaan kaikille taajamaan johtaville teille. Taajaman nimi voidaan osoittaa lisäkilvellä. Merkin yhteyteen ei saa sijoittaa kieltö- tai rajoitusmerkkiä.

E23 Taajama päättyy.

Merkki asetetaan kaikille taajamasta johtaville teille.

E24 Pihakatu.

Merkki sijoitetaan siten, että sen tai lisäkilven alareunan korkeus on vähintään 0,8 metriä ajoradan pinnasta mitattuna.

E25 Pihakatu päättyy.

Merkki sijoitetaan siten, että sen tai lisäkilven alareunan korkeus on vähintään 0,8 metriä ajoradan pinnasta mitattuna.

E26 Kävelykatu.

Merkki sijoitetaan siten, että sen tai lisäkilven alareunan korkeus on vähintään 0,8 metriä ajoradan pinnasta mitattuna.

E27 Kävelykatu päättyy.

Merkki sijoitetaan siten, että sen tai lisäkilven alareunan korkeus on vähintään 0,8 metriä ajoradan pinnasta mitattuna.

E30 Ajokaistojen yhdistyminen.

Merkkiä voidaan käyttää ennakkomerkkinä varustettuna lisäkilvellä H4.

Opastusmerkin käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.6. ja 3.7 säädettyä opastusmerkkiä käytetään seuraavasti:

F1 Suunnistustaulu.

Merkki voidaan sijoittaa ennen risteystä, jossa on käytetty merkkejä F10–F15 tai F18.

F3 Ajokaistakohtainen suunnistustaulu.

Merkkiä käytetään kuten merkkiä F1.

F5 Kiertotieopastus.

Merkkiä käytetään vain, kun liikenne joudutaan siirtämään alkuperäisen ajoradan ulkopuolelle.

F7 Ajokaistaopastus.

Merkin osoitetaan ajokaistaopastus siitä tienkohdasta lähtien, johon merkki on sijoitettu.

F8 Ajokaistan päättymisen.

Merkkiä voidaan käyttää ennakkomerkinä varustettuna lisäkilvellä H4.

F10 ja F11 Ajokaistan yläpuolinen viitta.

Mikäli ajoradassa on käytetty tiemerkintää M1, tulee merkissä käytettävän nuolikuvion vastata tiemerkintää ajokaistakohtaisesti. Merkillä ei saa osoittaa tieliikennelain yleisistä säännöksistä poikkeavaa ryhmittymistä, ellei sitä ole osoitettu tiemerkinnällä M1.

F12 Ajokaistan yläpuolinen erkanemisviitta.

Merkkiä käytetään, kun risteyksessä on kääntyville järjestetty erityinen erkanemistie siten, että erkaneminen ei edellytä nopeuden oleellista vähentämistä.

F13 Tienviitta.

Merkki sijoitetaan tien reunaan tai korokkeelle risteykseen tai sen välittömään läheisyyteen.

F14 Erkanemisviitta.

Merkkiä käytetään, kun risteyksessä on kääntyville järjestetty erityinen erkanemistie siten, että erkaneminen ei edellytä nopeuden oleellista vähentämistä.

F17 Osoiteviitan ennakkomerkki.

Merkin yhteydessä käytetään lisäkilpeä H1 tai H4.

F46 Pysäköinti.

Merkkien F46.1 ja F46.2 yhteydessä voidaan vaihtuva pysäköintitilatie esittää joko tekstillä ”Tilaa” taikka tekstillä ”Tilaa” ja vapaiden paikkojen lukumäärää osoittavilla numeroilla. Mustalla pohjalla oleva teksti voi olla valkoinen, keltainen tai vihreä. Numerot voivat olla valkoisia tai keltaisia. Kun vapaita paikkoja ei ole tai alue on suljettu, voidaan käyttää valkoista, keltaista tai punaista tekstiä ”Täynnä” tai ”Suljettu”.

F57 Poistumisreitti.

Merkki sijoitetaan tien suuntaisesti 1,0–1,5 metrin korkeudelle enintään 25 metrin välein.

G1 Palvelukohteen opastustaulu. G2 Palvelukohteen opastustaulu.

Merkkiä voidaan käyttää opastamaan opastusmerkkien F46 ja G7–G40 osoittamaan kohteeseen. Merkkiä voidaan käyttää osoittamaan merkin G41 mukainen matkailutie. Merkin G1 yhteydessä voidaan käyttää lisäkilpiä H1–H4, H17 ja H24

G3 Palvelukohteen erkanemisviitta.

Merkkiä voidaan käyttää opastamaan opastusmerkkien F46 ja G7–G40 osoittamaan kohteeseen, jos risteyksessä on kääntyville järjestetty erityinen erkanemistie siten, että erkaneminen ei edellytä nopeuden oleellista vähentämistä.

G4 Palvelukohteen osoiteviitta.

Merkin kannassa voidaan käyttää opastusmerkkien G23–G40 tunnusosia.

G5 Palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkki.

Merkissä voidaan käyttää opastusmerkkien G23–G40 tunnusosia. Merkin yhteydessä käytetään lisäkilpeä H1 tai H4. Lisäksi voidaan käyttää lisäkilpeä H24.

G7 Opastuspiste.

Merkillä voidaan osoittaa opastuspaikka, jossa on alueen palvelujen opastuskartta.

G8 Opastustoimisto.

Merkillä voidaan osoittaa opastustoimisto, josta matkailijat voivat saada matkailua koskevia tietoja.

G9 Ensiapu.

Merkillä voidaan osoittaa yleissairaala tai terveyskeskuksen sairaala, jossa on kaikkina vuorokauden aikoina lääkäri paikalla.

G17 Leirintäalue.

Merkillä voidaan osoittaa ulkoilulain (606/1973) mukainen yleisessä matkailukäytössä oleva leirintäalue.

G18 Matkailuajoneuvoalue.

Merkkiä voidaan käyttää osoittamaan leirintäalueella olevaa tai muuta yleisessä käytössä olevaa matkailuajoneuvoaluetta.

G21 Häät puhelin.

Merkillä voidaan osoittaa puhelin, josta voidaan soittaa vain hätäkeskukseen.

38 §

Lisäkilven sijoitus

Lisäkilpi sijoitetaan päämerkin alapuolelle.

39 §

Lisäkilven käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.8 säädettyä lisäkilpeä käytetään seuraavasti:

Kielto- ja rajoitusmerkin yhteydessä ei lisäkilvellä saa määrätä laajempaa kieltoa tai ankarampaa rajoitusta kuin itse liikennemerkillä.

H1 Kohde risteävässä suunnassa.

Lisäkilvellä osoitetaan, että liikennemerkkin kohde on risteävässä suunnassa. Lisäkilpeä voidaan käyttää myös risteävässä suunnassa sijaitsevan liikennemerkkin ennakkomerkin yhteydessä.

H4 Etäisyys kohteeseen.

Lisäkilpeä voidaan käyttää liikennemerkkin tai sen ennakkomerkin yhteydessä osoittamaan etäisyyttä liikennemerkkin tarkoittamaan kohteeseen.

H5 Etäisyys pakolliseen pysäyttämiseen.

Lisäkilpeä voidaan käyttää merkin B5 yhteydessä merkin B6 ennakkomerkinä.

H6 Vapaa leveys.

Lisäkilpeä voidaan käyttää merkin A4 yhteydessä osoittamaan tien vapaata leveyttä. Lisäkilven lukua määritettäessä pyöristetään tienkohdan vapaa leveys alaspäin lähimpään 0,1 metriin ja tästä vähennetään 0,1 metriä. Erityisistä syistä voidaan käyttää myös suurempaa turvallisuusvaraa. Lisäkilpeä ei käytetä, jos olosuhteet edellyttävät merkin C21 käyttöä. Lisäkilpeä ei käytetä, jos tien vapaa leveys on suurempi kuin 6,0 metriä.

H7 Vapaa korkeus.

Lisäkilpeä voidaan käyttää merkin A33 yhteydessä tai yksinään esteeseen kiinnitettynä osoittamaan tienkohdan vapaata korkeutta. Lisäkilven lukua määritettäessä pyöristetään tienkohdan vapaa korkeus alaspäin lähimpään 0,1 metriin ja tästä vähennetään 0,1 metriä. Erityisistä syistä voidaan käyttää myös suurempaa turvallisuusvaraa. Lisäkilpeä ei käytetä, jos olosuhteet edellyttävät merkin C22 käyttöä. Lisäkilpeä käytetään joko merkin A33 yhteydessä tai yksinään esteeseen kiinnitettynä.

H8 Sähköjohdon korkeus.

Lisäkilpeä käytetään sähköistetyin rautatien ja tien tasoristeyksessä merkkien A26–A29 yhteydessä. Lisäkilpeä voidaan käyttää raitiotien ja tien tasoristeyksessä merkkien A25 ja A29 yhteydessä. Lisäkilven luvun määrittää rataverkon tai raitiorataverkon haltija.

H9 Vaikutusalue molempiin suuntiin. H10 Vaikutusalue nuolen suuntaan. H11 Vaikutusalue päättyy.

Lisäkilpeä voidaan käyttää liikennemerkkien C37, C38, C44, D4–D9 ja E2–E4 yhteydessä selventämään liikennemerkkin vaikutusalueen suuntaa. Lisäkilpeä H9.2 voidaan kielto- ja rajoitusmerkin yhteydessä käyttää vain, jos merkkiä käytetään toistomerkinä.

H12 Ajoneuvoryhmä.

Lisäkilvet H12.1–H12.13 ja H24 voidaan yhdistää samaan lisäkilpeen.

H13 Pysäköintitapa.

Lisäkilpeä voidaan käyttää merkkien C41, C43, E2 ja E3 yhteydessä.

H14 Kielto ryhmän A vaarallisten aineiden kuljetukselle.

Lisäkilpi voidaan yhdistää lisäkilven H17 kanssa samaan lisäkilpeen.

H15 Läpiajokielto ryhmän B vaarallisten aineiden kuljetukselle.

Lisäkilpi voidaan yhdistää lisäkilven H17 kanssa samaan lisäkilpeen.

H17 Voimassaoloaika.

Lisäkilpeä voidaan käyttää kielto- ja rajoitusmerkkien sekä merkkien E2–E4, E6–E9, E11 ja G1 yhteydessä. Lisäkilvet H17.1–H17.3 voidaan yhdistää samaan lisäkilpeen.

H18 Aikarajoitus.

Lisäkilpi voidaan yhdistää lisäkilven H17 ja H24 kanssa samaan lisäkilpeen.

H19 Pysäköintiajan alkamisen osoittamisvelvollisuus.

Lisäkilpi voidaan yhdistää lisäkilven H17 ja H24 kanssa samaan lisäkilpeen.

H20 Maksullinen pysäköinti.

Lisäkilpi voidaan yhdistää lisäkilven H17 ja H24 kanssa samaan lisäkilpeen.

H22 Etuajo-oikeutetun liikenteen suunta.

Lisäkilven kuviota sovelletaan tilanteen mukaan. Lisäkilpeä H22.2 voidaan käyttää ilman kääntyvää suuntaa korostavia rakenteita vain tilapäisesti. Lisäkilpeä käytetään risteuksen kaikilla tulosuunnilla. Lisäkilpeä ei kuitenkaan saa käyttää, jos pyörätie risteää kääntyvää etuajo-oikeutettua suuntaa samassa tasossa.

H26 Häätäpuhelin ja sammutin.

Lisäkilpeä käytetään merkin E21 yhteydessä.

40 §

Muun liikenteenohjaukseen tarkoitettun merkin sijoitus

Merkkien I1–I4, I7, I10 ja I12 alareunan korkeus ajoradan pinnasta voi olla alempi kuin 1,5 metriä.

41 §

Muun liikenteenohjaukseen tarkoitettun merkin käyttö

Tieliikennelain liitteessä 3.9 säädettyä muuta liikenteenohjaukseen tarkoitettua merkkiä käytetään seuraavasti:

I1 Sulkupuomi. I2 Sulkuaita.

Merkillä suljetaan tie tai tien osa. Merkkiin I1 ja I2.1 voidaan kiinnittää varoitusmerkki, kielto- ja rajoitusmerkki, määräysmerkki tai opastusmerkki. Merkillä I2.2 osoitetaan siirtyminen ajoradalta pois sellaiselle kiertotielle, että kuljettajan on sen vuoksi hidastettava nopeuttaan huomattavasti.

I3 Sulkupylyvä.

Merkki I3.1 sijoitetaan ajoradan tai ajolinjan vasempaan reunaan ja merkki I3.2 oikeaan reunaan. Merkkiä I3.3 käytetään samaan suuntaan menevien ajokaistojen välissä. Sitä voidaan käyttää tilapäisesti liikennemerkkipylyvään tehostamismerkkinä. Merkkiin voidaan kiinnittää merkki D3.

I4 Sulkukartio.

Merkkiin voidaan kiinnittää varoitusmerkki, kielto- ja rajoitusmerkki, määräysmerkki tai opastusmerkki.

I5 Taustamerkki. I6 Kaarteen suuntamerkki. I7 Reunamerkki.

Merkki sijoitetaan ajoradan tai pyörätien ulkopuolelle tai yläpuolelle.

I8 Korkeusmerkki. I9 Alikulun korkeusmitta.

Merkki sijoitetaan tien yläpuolelle.

I10 Liikennemerkkipylyvään tehostamismerkki.

Merkkiä I10.1 voidaan käyttää määräysmerkin, sääntömerkin ja opastusmerkin pylyvässä. Merkkiä I10.2. voidaan käyttää varoitusmerkin, etuajo-oikeusmerkin, ja kielto- ja rajoitusmerkin pylyvässä.

4 luku

Tiemarkinnät

42 §

Yleistä

Tiemarkinnän tehostamiseksi saa käyttää tiemarkinnän värisiä tienpintaheijastimia tai tienpintavalvoja.

Tiemarkintä tulee pitää sellaisessa kunnossa, että sitä ei voi erheellisesti käsittää toiseksi tiemarkinnäksi.

43 §

Pituussuuntaisen tiemarkinnän käyttö

Tieliikennelain liitteessä 4.1 säädettyä pituussuuntaista tiemarkintää käytetään seuraavasti:

K1 Keskiviiva.

Keskiviivaa ei käytetä, milloin ajoradan leveys on alle 5,7 metriä.

K3 Sulkuviiva.

Liikennesuunnat erottavaa kaksoissulkuviivaa käytetään aina puolipuomein varustetun rautatien tasoristeyksen molemmin puolin, mikäli se on teknisesti mahdollista. Liikennesuunnat erottavaa kaksoissulkuviivaa ei käytetä, milloin ajoradan leveys on alle 5,7 metriä.

K4 Varoitusviiva.

Taajaman ulkopuolella varoitusviiva merkitään aina ennen liikennesuuntia erottavaa sulkuviivaa. Taajamassa varoitusviiva voidaan jättää merkitsemättä.

44 §

Poikkisuuntaisen tiemarkinnän käyttö

Tieliikennelain liitteessä 4.2 säädettyä poikkisuuntaista tiemarkintää käytetään seuraavasti:

L1 Pysäytysviiva.

Liikennemerkkin B6 yhteydessä pysäytysviivaa käytetään aina, milloin se teknisesti on mahdollista. Rautatien tasoristeyksessä pysäytysviiva sijoitetaan liikennemerkkin B6 koh-

dalle ja muualla siten, että sen taakse pysähtyneestä ajoneuvosta on mahdollisimman hyvä näkemä risteävälle tielle.

Liikennevaloin ohjatussa risteyksessä pysäytysviiva merkitään pääopastimen kohdalle tai enintään 10 metriä ennen sitä. Milloin pysäytysviiva sijoitetaan ennen suojatietä, tulee pysäytysviivan ja suojatien välin mahdollisuuksien mukaan olla vähintään 5 metriä. Polkupyöräliikennettä koskeva pysäytysviiva voidaan merkitä lähemmäksi suojatietä.

L3 Suojatie.

Suojatiemerkinä käytetään joko yhdessä liikennemerkkin E1 kanssa tai yksin. Suojatietä ei merkitä, jos tien nopeusrajoitus on yli 50 kilometriä tunnissa, ellei suojatietä ole varustettu liikennevaloin.

L5 Töyssy.

Ruutumerkintä mitoitetaan siten, että tulosuunnasta on näkyvissä vähintään kaksi merkintäriiviä.

45 §

Muun tiemerkinän käyttö

Tieliikennelain liitteessä 4.3 säädettyä muuta tiemerkinä käytetään seuraavasti:

M8 Pyöräilijä.

Pyöräilijämerkintä merkitään luettavaksi pyöräilijän ajosuunnassa.

M9 Väistämisvelvollisuutta osoittava ennakkomerkintä.

Väistämisvelvollisuutta osoittava ennakkomerkintä voidaan sijoittaa enintään 25 metriä ennen väistämisviivaa L2.

M10 ”STOP”-ennakkomerkintä.

”STOP”-ennakkomerkintä voidaan sijoittaa enintään 25 metriä ennen pysäytysviivaa L1.

5 luku.

Erinäiset säännökset

46 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2020.

47 §

Siirtymäsäännös

Tämän asetuksen voimaan tullessa käytössä olevat liikenteenohjausjärjestelyt on muutettava tämän asetuksen mukaisiksi vuoden 2030 loppuun mennessä.

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2020

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

Yli-Insinööri Mikko Karhunen